

RENOVACIÓ

Quinzenal Republicà Catalanista d'Esquerra

SUSCRIPCIÓ: Banyoles: 4'50 ptes l'any. - Fora: 7'50 ptes l'any. - Número solt: 20 cèntims. - Número atrassat: 25 cèntims.

REDACCIÓ: PLAÇA TURERS - 17 - 2.^a

ADMINISTRACIÓ: PLAÇA DE LA FONT - 5

Un centenari i un aniversari

Amb ben pocs dies de diferència el poble de Catalunya commemorarà dues dates glorioses d'innegable transcendència en els destins de la nostra pàtria. Avui, celebrem el primer centenari de la publicació de l'ODA A LA PATRIA de Bonaventura Carles Aribau, punt de partença de la renaixença catalana, i amb ella, del moviment deslliurador que ha de portar-nos al total recobriment de la personalitat de Catalunya. Divendres vinent, diada del 14 d'Abril, celebrarem el segon aniversari de la proclamació de la República, règim que impera a Espanya per voluntat sobirana del poble, que enderroca la monarquia Borbònica que ens tiranitzava i oprimia.

Heus ací dues dates memorables que ens hem de disposar a celebrar amb tots els honors que es mereixen, amb el cor plé d'optimisme i l'ànima abrindada de fé en el pervindre de Catalunya i de la República. Al celebrar el primer centenari del renaixement català, Catalunya té reconeguda la seva autonomia i personalitat pròpia, i no podem pas oblidar que aquest fet transcendental s'ha produït després d'ésser proclamada la República, i això basta, perquè els catalans tinguem el deure de defensar sempre i a tothora el règim republicà. El catalanisme que—contra el que creuen molts perquè el desconeixen—ha estat sempre un moviment liberal, obert a tots els vents renovadors, conjuga i viu mes bé dintre un règim republicà, que no pas dins les concepcions reaccionaries i absolutistes amb que es recolzava la monarquia, i per això, podem afirmar sense que ningú pugui desmentir-ho, que el catalanisme autèntic ha estat sempre republicà.

Catalunya i República! heus ací catalans quin ha d'ésser l'ideal de tota la nostra vida. El record de la monarquia Borbònica ens fa estremir i ens oprimeix, l'aire sanitos de la República tonifica i obra a davant el nostre esperit d'homes i de catalans, amples camins i lluminosos horitzons que menen i assenyalen una nova vida amb un major progrés, i una mes gran llibertat individual i col·lectiva. Qui vagi contra la República, sigui amb el pretext que sigui, podem estar segurs que es un enemic de Catalunya. Els catalans, per aquell amor a la llibertat que sembla innat a la nostra raça, i per conveniència pròpia, hem d'ésser els primers defensors de la República, ben convençuts com hem d'estar que una restauració monàrquica, representaria l'anulació instantània de la nostra autonomia i el retorn a la persecució i escarni de tot el que portés el segell de català. Cal estar alerta i no deixar-se caure en els paranys que abscondits entre mig de falsos sentimentalismes, creencies molt respectables i derrotismes interessats, paren els enemics de la República, presentant-se davant els ciutadans de bona fé amb les vestimentes mes apropiades al tarannà de cada ú, semblant en el seu esperit el mes gran pessimisme i presentant-li la situació política i econòmica amb un caotisme sense parió, com si de debó estessim abocats al caire de la tragèdia. No, no us creieu aquests devots admiradors de Hitler i de Mussolini que pretenen entabanar-vos i fer-vos servir d'escambell per satisfer les seves ambicions pretorianes. La República significa major llibertat per tothom, i el fet de posar a ratlla certs estaments o castes no vol dir que s'hagi atentat contra la llibertat de ningú, sinó que s'ha regulat i controlat aquella llibertat, perquè en tenien massa en perjudici d'altres que no en tenien gens. La llibertat, per ésser justa, cal que sigui repartida entre tots amb les mateixes proporcions i mantingui així l'equilibri social.

Catalans! celebrem amb fé i entusiasme les dues dates del 8 i el 14 d'abril. La primera, recorda cent anys de catalanisme; la segona, dos anys de república. L'una i l'altre, demostren que els ideals d'un poble son indeturbables, i que es troben i s'agermanen aquells ideals que tenen per finalitat suprema la conquesta de les llibertats individuals i col·lectives. VISCA CATALUNYA! VISCA LA REPUBLICA!

L'Estany de Banyoles

Perquè som tan deixats?

Recordem que temps enrera «ESCLAT» publicà un article que passà com tants d'altres completament desapercebut, parlant del possible i més racional aprofitament de les aigües de l'estany. Era, si no ho recordem malament, arràn de les inundacions sofertes el passat mes de Desembre, i servia de peu a l'autor de l'esmentat article el parlar de la construcció d'un canal de desguaç per privar noves inundacions. Durant aquells dies de l'aiguat, no es parlava d'altre cosa que de la construcció del canal, i àdhuc els mes atrevits, que mai no en falten, insinuaven responsabilitats pels Ajuntaments que havien BADAT tant, no preveien una inundació com aquella i res havien fet per privar-ne les conseqüències. Però, amb allò com en totes les coses de casa nostra, passats els moments de foguerada i apassionament, ja no se n'ha parlat mes i ningú no es recorda de l'aiguat, ni del canal, ni de res.

En pocs llocs com a Banyoles es pot aplicar tan be aquell adagi: «NOMES ES RECORDAN DE SANTA BARBARA QUAN TRONA».

Ara, RENOVACIO donant mostres de posseir un viu sentit de quina es la seva missió primordial com a periodic de caràcter eminentment local, i que deu preocupar-se de l'estudi dels problemes i qüestions que

de mes aprop ens afecten les solucions dels quals cal que surtin necessàriament dels banyolins, puix no podem pas tenir l'estulta pretensió que un altre alié a la nostra vida se'n preocupi i vulgui resoldre'ls, posa de nou a la consideració pública, el problema de l'aprofitament de l'estany: No sabem si RENOVACIO veurà coronats els seus bons propòsits, logrant remoure l'opinió popular en un afer de tanta transcendència, fent que la gent en parli i s'hi apassioni, o bé es farà al seu entorn la mes gran indiferència, i acabarà per caure en l'oblit com tantes altres belles iniciatives.

Banyoles, cal confessar-ho amb pena i dolor no te ambicions. En té i potser massa i tot, en l'ordre individual, pero considerat el conjunt del poble, com a col·lectivitat, no ha sentit mai l'ambició de créixer, de prosperar, de convertir-se en una gran ciutat. Jo no se quin mal fat o quina maledicció pesa damunt de Banyoles, que no sigui possible crear un ideal banyolí, amb ambicions de grandessa i superació, amb prou força aglutinant per unir a tots els banyolins prescindint de política i de classes, per treballar ardidament, desinteressadament, per la prosperitat de la nostra ciutat volguda.

Individualment, no negaria que existeixi en molts aquest desig fèrmit de millorament col·lectiu, però, es tasca difícilíssima, gairebé impossible, unir intel·ligència, esforços i iniciatives per una obra comuna. Potser algú dirà que exagerém? Esta bè, però, quina obra, podem mostrar els banyolins que ens

Fàbrica de Cotilles de
Successor de J. Masórau Vidal

Fundada en 1850

Cotilles - Faixes - Sostens - Ventreres

Sempre lo més nou — — — Vendes major i detall

Especialitat en confeccions a mida

Pi i Margall, 28

BANYOLES

permeti dir amb orgull: mirèu, es obra de tot el poble. Nosaltres no en sabem cap, o almenys no ho recordem en aquest moment. I caldria que això s'acabés, que tinguéssim tots plegats prou civisme i prou amor a Banyoles, per saber posposar i deixar de banda totes les divisions polítiques i de classe, per forjar en una unió sincera un ideal banyolí que tingués per objectiu fer de la nostra ciutat, una gran ciutat.

Banyoles te indubtablement moltes condicions per ésser una ciutat admirable, rica i pròspera, cal només la voluntat ferma de tots els banyolins perquè sigui agradosa realitat el que avui pot semblar un bell somni. La fé dels pobles fa miracles — diuen — doncs a Banyoles ens falta molta fé en els destins de la nostra ciutat estimada.

Hem escrit aquestes ratlles, com a pròlec — podriem dir — del que pensem escriure sobre les grans possibilitats que ens ofereix l'estany com a mitjà inigualable per l'enriquiment de Banyoles. Cal, però, l'entusiasme i l'esforç de tots, perquè sense una unitat de pensament no se'n pot esperar res, i amb l'Ajuntament que deu haver de portar la direcció, no es podria ésser exigent si li manqués l'element indispensable de l'escalf de l'adhéssió popular.

M. B.

COMENTARI

L'aspecte exterior

No ens interessa, de la catalanització de Catalunya, l'aspecte exterior, si abans no s'ha operat una profunda catalanització interior. Ho dèiem dies enrera i ho repetim avui. Perquè ¿què en treuríem, patriòticament, de l'existència d'un crescutíssim nombre de rètols escrits en llengua catalana, si darrera d'ells hi glatia un cor poc català?

Es evident que el que a nosaltres ens interessa — i en dir nosaltres ens referim als catalans — és la catalanització veritat, i aquesta catalanització ha de sortir de l'ànima dels catalans.

Més d'una vegada hem repetit, i els fets ens han donat la raó, desgraciadament, que l'Estatut de Catalunya ens sorprendria en les mateixes circumstàncies d'indiferència anteriors a la proclamació de la República. Indiferència davant les coses nostres, que és la pitjor.

Són molts, moltíssims, els catalans que lleixen, encara, la premsa redactada en llengua caste-

llana. Això no pot ésser imputat a la crisi econòmica, com s'ha fet amb motiu de la migradíssima venda de llibres catalans, perquè el dispendi és exactament el mateix en la compra d'un diari català que en l'adquisició d'un de redactat en castellà. I, malgrat això, trobeu un tant per cent crescutíssim de catalans que lleixen la premsa castellana. ¿Que vol dir això? ¿Que significa? Sencillament; que els catalans som una colla d'indiferents a les nostres coses.

Em podeu dir, doncs, ¿de què serviria la catalanització exterior del nostre poble, si interiorment no hem experimentat — salvades honroses excepcions — el més lleuger canvi?

Fer de Catalunya un poble conscient, apte per a presentar-se davant de qualsevol país civilitzat, no ha d'ésser la tasca d'un partit, sinó la de tots els catalans. Esquerrans o dretistes, és igual!, el que interessa és que davant de Catalunya els seus fills se sentin profundament catalans.

Ben fàcil serà la catalanització exterior del nostre poble el dia que hàgim aconseguit la catalanització interior. Ben fàcil i ben ràpida....

MANUEL VALLDEPERES

De «L'Opinió»

Notes Històriques

Els últims reis catalans.

Pere III va ésser succeït pel seu fill Joan I.

Molt donat als plaers de les arts i dels esports, va oblidar el govern dels seus estats. Per aquets motius se'l va anomenar el Descurat, l'Amador de la gentilesa i el Caçador. Ell va instaurar a Catalunya la festa dels jocs Florals (1393).

Mort Joan I en una cacera, va succeïr-lo el seu germà Martí l'Humà o el vell. Tenia aquest monarca, un fill, Martí el Jove, rei de Sicília, príncep cavalleresc i generós.

Volent posar fi a les contínues revoltes dels sards, Martí el Jove va aparellar una forta expedició a Sardenya. Tota la noblesa catalana hi era representada. Una gran victòria fou obtinguda en la batalla de Sant Luri (1409). Però poc després moria el jove rei de Sicília, i Martí l'Humà restava sense successor directe. — FOIX

Perruqueria per a Senyores de Ramon Peraferrer

Ondulació permanent garantitzada. - Preu únic: 20 ptes. (Demani dia)
Secatge silencios-Locions del país i estrangeres-Tintures instantànies i progressives - Tot el que afecta al ram de Perruqueria.

Carrer Major n.º 2 - BANYOLES

Oda a la Pàtria

Adéussiau, turons, per sempre adéussiau;
oh, serres desiguals, que allí en la pàtria mia
dels núvols i del cel de lluny vos distingia
per lo repós etern, per lo color més blau!
Adéu, tú, vell Montseny, que des ton alt palau
com guardia vigilant, cobert de boira i neu,
guaites per un forat la tomba del Juheu
i al mig del mar inmens la mallorquina nau!

Jo ton superbo front coneixia llavors
com conèixer pogués lo front de mos parents;
coneixia també lo sò de tos torrents,
com la veu de ma mare o de mon fill los plors.
Mes, arrencant després per fets perseguadors,
ja no conec ni sent com en millors vegades;
així d'arbre migrat a terres apartades
son gust perden los fruits i sos perfums les flors.

Què val que m'haja tret una enganyosa sort
a veure de més prop les torres de Castella,
si'l cant dels trobadors no sent la mia orella
ni desperta en mon pit un generós record?
En va a mon dolç país en ales jo'm transport,
i veig del Llobregat la platja serpentiua,
que, fora de cantar en llengua llemosina
no'm queda més plaer, no tinc altre conhort.

Plau-me encara parlar la llengua d'aquells savis
que ompliren l'univers de llurs costums i lleis,
la llengua d'aquells forts que acataren los reis,
defengueren llurs drets, venjàren llurs agravis.
Muiria, muiria l'íngnat que, al sonar en sos llavis
per estranya regió l'accent nadiu, no plora:
que, al pensar en ses llars, no's consum ni s'anyora
ni cull del mur sagrat la lira dels seus avis.

En llemosí sonà lo meu primer vagit
quan del mugró matern la dolça llet bevia;
en llemosí al Senyor pregava cada dia
i càntics llemosins somniava cada nit.
Si, quan me trobo sol, parl'amb mon esperit,
en llemosí li parla, que llengua altra no sent,
i ma boca llavors no sab mentir ni ment,
puix surten més raons del centre de mon pit.

Ix, doncs, per expressar l'afecte més sagrat
que puga d'home en cor gravar la mà del cel,
oh llengua a mos sentits més dolça que la mel,
que'm tornes les virtuts de ma innoçenta edat!
Ix, i crida pel mon que mai mon cor íngnat
cessarà de cantar de mon patró la glòria;
i passi per ta veu son nom i sa memòria
als propis, als estranys, a la posteritat!

BONAVENTURA CARLES ARIBAU.

Al complir-se el primer centenari de la publicació de l'«Oda a la Pàtria», RENOVACIÓ s'honora reproduint-la en les seves pàgines. Arreu de Catalunya serà commemorat aquest fet trascendental, que va iniciar el renaixement de l'esperit català somort després de tants anys de decadència. La renaixença catalana perquè responia a un fet viu ha estat sempre un moviment ascendent fins a culminar en l'obtenció de l'autonomia de Catalunya, autonomia que no significa altre cosa que el primer graó conquerit per arribar a la fita final de la Gran Catalunya que tots somniem.

ESPECTACLES

EL CINEMA

«NOIES D'UNIFORME»

Precedit d'uns rumors que n'asseguraven la immoralitat, es projectà l'altre dia el film «Noies d'uniforme» i acabada que fou la sessió ningú no confirmà el que deien els rumors. Tot-hom surtí satisfet, diguent que era una obra bella, ben feta, perfecta, però en la cara se'ls endevinava que la convicció no era precisament en les seves paraules ni en el seu pensament i que mes aviat el que els feia dir aquelles frases alabant l'obra era el temor de passar als ulls dels altres com una persona incapaç de comprendre el «film». Aquest fou l'espectacle que s'oferí als nostres ulls, ja que estem plenament convençuts que molts detalls d'una subtileza aguda passaren desapercebuts als ulls dels espectadors i mes que tot aquell final d'un patètic tan auster, d'un sublim tan equilibrat, estem certs que a molts presents a la sala, especialment dones, no els hi feu cap impressió. No insistirem sobre això car no voldríem que ens atribuïssin una posició doctoral, d'home assabentat, que nosaltres estem molt lluny de desitjar.

Obra de tesi, que ha obtingut un èxit formidable, desenrotlla un assumpte perillós en un terreny voltat de perills, en una paraula: la compenetració, l'estimació entre dues animes; pura, avara de carícies maternals l'una, comprensiva, bondadosa, bella l'altra. I d'aquestes dues ànimes tan espirituals que voleu que en sorgeixi, sinó un afecte pur, sincer, maternal? Però la directora del pensionat no ho veu pas així, ella només veu matèria allà aont solsament hi ha esperit, creu endevinar passió carnal allà aont té estada un afecte sublim, elevat. I sorgeix l'incident quan la superiora vol trencar les relacions de la professora i l'alumna. La deixeble es veu abandonada, aburrida per l'única dona que ella ha estimat amb tota sinceritat i cerca en la mort la calma al seu esperit que la humanitat li nega. S'evita el suïcidi i la directora marxa, rendida, vençuda per l'esperit. És el triomf definitiu de l'ànima sobre la matèria.

Sinteticament hem presentat la tesi de l'obra. La direcció de Leontine Sagan perfecta, plena de detalls i observacions, logra plenament el fi concebut: fer pensar. Dorotea Vieck i Berta Thiele, sublimes en els seus «rols» donen sempre la sensació de cosa viscuda.

«IMMORTALITAT»

Un altre «film» pacificador. La guerra deixa al seu darrera, com un regueró, una colla de sentiments trencats, odis profunds però també un gran remordiment en algunes consciències.

Lubitsch ha agafat l'obra d'un francès i ha sapigut posar-la tan bé en la pantalla que dubtem que la frase literària superior a la imatge cinematogràfica. Portada tota l'obra amb un ritme accelerat, amb un patètic agut, plena de situacions dramàtiques, d'angoixa intensa, Lubitch fa llegir-nos el que passa en les ànimes dels protagonistes. És tota la vida interior d'aquells quatre éssers freturosos de felicitat el que veiem en el «film». I aquelles pauses, aquelles escenes mudes, aquella música que recorda antic temps, i aquell retrat, adés somrient, adés rígid del fill mort, que son sinó elements de que es val el director per a escrutar en els esperits dels pares i enamorats?

Lubitsch s'ha confirmat com a gran director a qui no s'escapa ni el mes petit detall. Philip Holmes manté en el transcurs de l'obra, el seu caràcter amb una enteresa digna d'elogi. El mateix diem de Lionel Barrymore i de Nancy Carol.

CLAVELL.

EL TEATRE

«EL COMEDIANT SULLIVANT»

Comèdia en 3 actes, escrita en català per R. Quadreny i Ll. Millà.

D'aquesta comèdia anglesa se'n feu la versió que serví d'argument a l'obra cinematogràfica «El Comediante» d'Ernest Vilches. L'obra traduïda al català fugí del caire tràgic que li dóna la versió cinematogràfica i agafa un tò més humorístic. L'ambient de la gran societat anglesa domina per tota l'obra.

La representació d'aquesta comèdia per els elements de la J. A. A. R. pot qualificar-se de verdader desencert. Nosaltres som els primers en lamentar aquesta ensopegada de la J. A. A. R., però això no déu impedir que exposem clarament la nostre opinió. Falten en ella primer que tot ambient, després interpretació en quasi tots els actors i especialment en el paper principal, a càrrec de J. Coll, que era desproporcionat tinguent en compte les qualitats artístiques que posseeix en Coll i les que es necessiten per a interpretar, no ja d'una manera perfecta, sinó discreta el «rol» de comediant Sullivan. Repetim, lamentem aquesta ensopegada i desitjem de tot cor que no se'n produeixi altre de semblant.

«LA MARE ETERNA»

Drama en tres actes, original d'Ignasi Iglèsies.

Tot veient una obra d'Iglèsies, un té la sensació de sublim de l'art i es que el gran dramaturg va a cercar els seus arguments en el mes profund de les ànimes humanes, sap recollir les seves angoixes i posicions i transportar-les a un terreny saturat de poesia i plé d'humanitat. Figures humanes que la màgica ploma d'Iglèsies transforma en poesia, en símbol. I així aquella Marió es l'estimada immortal, la que jamai assolim. I aquell Florenci es la Natura que excita a viure, a gosar. I aquell Gabriel es el romàntic que desperta d'un somni pesat. I aquell Andreu, la Tradició que no vol trencar motllos vells. I aquell Llec la personificació del Sacrifici heroic, desinteressat. Són aquests els personatges d'Iglèsies. Símbols que corren. Poesia humana.

De l'interpretació, cal remarcar dos actors: Lloïsa Turró i Joaquim Funtané; ella sapigué infondre una ingenuïtat tan elevada al seu personatge i ell un amor tan intens en el seu que pogueren interpretar una escena emocionant, profundament humana que quedarà per sempre més en la nostra memòria com quelcom difícil de superar. La Srta. Turró es revel·là ahir com una poseïdora d'unes dots teatrals que jamai ens hauriem imaginat. El Sr. Funtané feu una creació en el seu difícil paper. Sapigué canviar de caràcter en el moment oportú, que es el més important. No podem dir el mateix de J. Coll i J. Pagés; estigueren sempre desplaçats i no són precisament aquests els papers adequats a les seves dots. Especialment Josep Pagés imprimí al seu paper un tò humorístic lamentable. Els senyors T. Tarrats, P. Collell, J. Busquets, interpretaren amb justesa llurs papers, especialment el primer que féu una creació.

Alentem als elements de la J. A. A. R. que prosegueixin pel camí emprés i que segueixin els consells del seu director i així imprimiran una qualitat artística a la seva obra i podran oferir vetllades com les que comentem.

Per fi ens interessa fer constar, la falta d'educació d'un públic primari que incapaç d'emocionar-se en obres sublimes hauria de tenir almenys la delicadesa de no molestar als demés.

C.

Jaume Bofill i Mates

Diumenge passat morí a Barcelona aquest català exemplar i republicà de cor. Tots els periodics han parlat de la seva mort i han fet elogis de la seva personalitat rellevant dintre el camp literari i polític de Catalunya.

Jaume Bofill i Mates, des de feia pocs dies, havia ingresat a la «Lliga Catalana», això vol dir, que políticament avui no era dels nostres. No hi fa res, Per damunt de tot, hem de reconèixer en Bofill i Mates un fervorós patriota català i un dels homes que més treballà a Catalunya per l'adveniment de la República. Cal recordar a aquest proposit que fou ell, junt amb Rovira i Virgili, qui visità a la presó de Madrid el que avui es digníssim President de la República, per parlar i ultimar detalls sobre l'aportació de Catalunya i la posició que adoptaria la República davant las aspiracions de la nostra terra.

Jaume Bofill i Mates s'havia separat anys enrera de la «Lliga Regionalista», estem segurs, que si hagués viscut, s'hauria també separat un dia o altre de «Lliga Catalana». Ni el seu catalanisme puríssim, ni el seu republicanisme autèntic, ni la noblesa i lleialtat dels seus actes, li haurien permès de conviure dins aquell conglomerat polític que no té altre norma que l'oportunisme.

Fou a judici nostre, el millor orador de Catalunya. Cap mes com Bofill i Mates, ha sabut dir les coses amb l'elegància, correcció, i puresa de llenguatge com ell sabia dir-ho. L'única vegada que degué parlar a Banyoles fou en la conferència que donà al Saló Modern, de propaganda per l'Estatut.

La seva mort, no podem menys de considerar-la com una desgràcia per Catalunya. El mal fat que pesa damunt la nostra terra de perdre els seus millors homes en plena joventut; s'ha complert una vegada mes. El President de la Generalitat presidí l'acte del seu enterrament, prova de la gran estima que li tenia.

Jaume Bofill i Mates, gran patriota, reposeu en pau.

DE TOTS DOLORS

Pel que hem llegit, sembla que el senyor Masó en les breus paraules que pronuncià en el míting organitzat per Esquerra Republicana de Catalunya, digué, referint-se a les eleccions municipals que aleshores semblaven properes, que ells únicament pactarien aliances electorals amb determinades organitzacions polítiques. Esta bé. No hi tenim res a dir, perquè hem reconegut sempre a tothom el dret d'opinar com millor li sembli, però, volem aprofitar l'ocasió d'aquest comentari i amb major motiu

DOLORS AMELL

Cirurgiana - Callista

Visita: tots els dimecres
Plaça República n.º 7 (Esparteria)
Preus módics

ara que les eleccions es veuen lluny, per fer una declaració per la nostra banda. Els del «Centre Republicà Català d'esquerra», que no ens mou cap personalisme, ni sentim malícies per ningú ni per cap partit, declarém: *Pactarém amb tots els partits republicans d'esquerra, sempre que així ho exigeixi l'alt interès de Catalunya i la República.* Cada ú, amb els seus procediments i les seves afirmacions.

*
*
*

Sens ànim de molestar, ni de donar lliçons a ningú, però si, amb el bon desig de contribuir en tot el que puguem a la depuració de la nostra llengua, ens atrevim a demanar a la «Germanat de la Mare de Deu dels Dolors» que suprimeixi el nom castellà de «Monte-Pio» pel catalaníssim de Germanat. No fa gaire bonic, ni ens fa massa favor, que tinguent com tenim en català una paraula apropiada i de significat justíssim com es el de «Germanat» hàgim de manllevar a un altre idioma una paraula que no ens diu res, o que per altra banda no té l'expressió fidelíssima de la nostra.

Celebrariem moltíssim que la Junta Directiva compartís aquesta nostra opinió, i d'ara endavant usará sempre el nom de «Germanat» i suprimeixi el mot foraster de «Montepío».

*
*
*

Per acords de l'Ajuntament i de les organitzacions republicanes, celebrarem a Banyoles la festa del 14 d'Abril, en commemoració del segon aniversari de la proclamació de la República. Ens plau que sigui així, puix que cap motiu ni cap raó hi havia per suspendre les festes del 14 d'Abril. Naturalment que les dretes protestaran, però aquesta protesta no té cap valor. L'any passat, no era pas el dia de Divendres Sant el 14 d'Abril, i cap dels que es diuen republicans de dreta va existir a les festes organitzades. L'any passat van fer el vuit exactament igual com el feren aquest any. No cal fer-ne cas i hem de saber prescindir ne.

El que cal es que no hi manquin els que son republicans de debó. Es clar, que amb aquests ja hi confiem i sabem que no n'hi faltará cap. Els que ens agradarà de veure-hi, i ja ens fixarem si hi son presents, tots aquells que en les tertúlies de cafè, pel seu dir, no hi ha ningú que els iguali en republicanisme i esquerrisme.

*
*
*

També será de curiós de veure quina actitud prendrán el 14 d'Abril els regidors i elements afiliats a la «Lliga Catalana». Tothom sap, que en la decla-

ració de principis d'aquesta organització política i consten dues afirmacions. La «Lliga Catalana» es *republicana* i *no es un partit confessional*. Aixó vol dir, ben clar i sense dubtes, que com a partit polític acaten la República i no tenen religió. Aleshores, que els privarà de pendre part en els actes commemoratius de la proclamació de la República? Molt sensill. Els de la «Lliga Catalana» o sigui regionalistes, han de fer creure que el seu partit es un gran defensor de la religió, altament, com ho farien per caçar el vot de les aloses que els han fet creure a ulls clucs que es un partit eminentment religiós?

Per altra banda, creiem que la «Lliga Catalana» es sincera, quan diuen que no tenen religió, però es un oportunisme com una casa el declarar-se republicans. Així, es dona la paradoxa, que bó i dient-se republicans actuen com uns perfectes monarquics. Per aixó ningú no se'ls creu.

L'Adhesió als principis liberals i democràtics es demostra amb l'actuació.

No n'hi ha prou de dir-se'n, cal actuar com a demòcrata i liberal.

Forn de Pa de Càn "Bera" Tomás Badia

Servei a domicili

Despatx: Turers, 17 i Plaça República, 2 BANYOLES
Dipòsit de llevadura premsada marca DANUBIO
Carrer Mossén Cinto Verdaguer, 17

DE CASA QUITA

Sessió de 6 d'Abril. — La celebren els Srs. Duran, Vilar-dell, Boixó i Malagelada, presidits per l'Alcalde Sr. Masgrau.

Es llegeix un escrit firmat per 31 individus de la Companyia de Bombers, presentant la renúncia del càrrec. S'acorda acceptar-les i que la Comissió de Governació estudiï la reorganització del cos de bombers.

Es concedeixen permisos d'obres als Srs. Francesc Basols, Joan Busquets, Martí Pagés, Llorenç Lladó i al Sr. Tomás Teixidor per a posar una vela.

El Sr. Alcalde dona compte que en una reunió celebrada pels presidents de les Societats republicanes sota la seva presidència, s'havia acordat proposar que el 14 d'Abril se celebrés una manifestació al matí i dues audicions de sardanes, una al matí i l'altra a la tarda, per a celebrar el segon aniversari de la República. Proposa que s'accepti i que es contracti la Principal de Banyoles per la quantitat de 600 ptes.

El Sr. Malagelada s'hi oposa alegant que per respecte a la santetat del dia s'haurien d'aplaçar, com ha fet el Govern de Madrid i la Generalitat de Catalunya, totes les festes populars. A més troba exagerat el preu de 600 ptes. per una passada i sis sardanes.

Li contesta el Sr. Alcalde que cal respectar les idees de tothom i ésser més liberal, deixant que cada u faci el que més li plagui sense molestar als altres. I així com s'han autoritzat les manifestacions de les Quaranta Hores també els catòlics han de tolerar sense ofendre's que els republicans es manifestin el 14 d'Abril.

Referent al preu, ell també el troba elevat, però si es volen músics no hi ha més remei que pagar o sinó no tenir-ne, perquè es una diada que son molt sol·licitats i naturalment s'ho fan pagar.

El Sr. Malagelada insisteix a demanar el trasllat de la festa per creure que així ho vol la majoria dels veïns, com es veurà amb el número dels que hi pendran part. En quant a l'Orquestra es d'opinió que si aquell dia volen un preu tant elevat, es traslladi a un altre dia i la diferència que almenys seria de 450 ptes, es repartís entre els pobres i així celebrarien la festa amb més alegria que amb passades pels carrers.

Replíca el Sr. Masgrau que l'aplaçament no es possible, perquè la festa no dura més que un dia mentre que a Madrid i a Barcelona duraran de 3 a 4 dies i es molt fàcil fer les festes oficials el dia 14 i les populars un altre dia. El preu dels músics es mes baix que als altres pobles i si no fos que l'Ateneu els te contractats pel vespre, encara s'haurien de pagar mes.

Afegeix el Sr. Masgrau que no vol discutir si hi ha o no necessitat dels músics però es un fet que els banyolins no saben fer cap festa sense orquestra i ell no fa més que acatar la voluntat del poble.

Per ultim s'aprova la proposta del Sr. Alcalde amb el vot en contra del Sr. Malagelada.

Casa BRUFAU

CAMISES, PIJAMES A MIDA

Esmerat tall. :: :: Preus reduïts.
Plaça Turers BANYOLES

Noticiari de Palestra

Amb motiu d'escaure's enguany la celebració del primer centenari de la Renaixença Catalana, tindran lloc a Barcelona les Festes Occitanes: Les entitats provençals i llenguadocianes vénen a oferir un llibre d'Or al President de la Generalitat. Ultra les festes que es celebraran a la capital, a la vila de Ripoll tindran lloc els actes següents: Dia 15 d'Abril, comença el Campament de Joventuts. Dia 16, a les 11 desfilada de les entitats Occitanes, amb llurs banderes davant el sarcòfec del Comte Guifré I; a les 12 míting patriòtic a la Plaça; tarda, concert pels Orfeons; danses populars (Dansa de Campdevànol i St. Joan de les Abadeses) Dia 17, matí, demostracions gimnàstiques al Campament; tarda, alçar el Campament i retorn.

Els que desitjin assistir al Campament, o als actes del diumenge cal passin a inscriure's a «Palestra» de 7 a 8 del vespre, abans del dijous.

Important:

Preguem a tots els nostres lectors i amics que assisteixin a la manifestació cívica d'afirmació republicana del dia 14 d'Abril. També hem de pregar-los hi que endomassin balcones i finestres. Cal que l'adhesió de Banyoles a la República no doni lloc a dubtes.

Escola de Preparació Militar

FORA DE FILES afecta a "Espanya Esportiva"

Director: Joan Bartomeu Roura

La FILIAL, que dita Escola té establerta a BANYOLES ha obert la matrícula per al curs proper a fi de que puguin inscriure's dintre el temps reglamentari, els mossos de quota i no quotes que desitgin assistir-hi, a tal fi poden adreçar-se al Professor de dita Filial, en Emili Costa, sita al carrer de Pi i Margall, núm. 3, d'aquesta ciutat, qui els hi facilitarà tota classe d'informes sobre el particular.

Casa per arrendar

C. GIRONA, 16

Daran raó per informes, aquesta administració.

POLI CONSULTORI MEDIC-QUIRURGIC

DE

Elisseo Jubert Malalties de les criatures — —
— — Malalties del cor i pulmonsJoaquim Jubert Malalties de la pell i de les cames-Cirurgia
infantil - Cirurgia ortopèdica (dels ossos).Joan Jubert Malalties de l'aparell digestiu (païdor
budells, etc.) i de la nutrició. — —

Plaça de la República (del Vi) 7, prals. Telèf. 205 GIRONA

"Hotel Flora"

Premiat en el V. Concurs de Hotels, amb medalla de plata de
la Societat Atracció de Forasters i placa del A. C. Catalunya.**Casa preferida per els excursionistes i Srs. Viatjans****GRAN CONFORT**Espaioses habitacions amb aigua corrent, calenta i freda.
Taxis per a excursions — (Garatge)

Plaça Turers

Telèfon 24

BANYOLES

Casa PUIIG (a) DAMAS

Carrer Gran,
Núm. 14

NOVETATS PER A L'HIVERN

Noves teles - Noves creacions - Noves fantasies**Sedes i Llanes per a vestits i abrics**FRANEL·LES I FANTASIES DE COTÓ, FLASSADES, EDREDONS, PE-
LLETERIA, GENERES DE PUNT, PARAIGUESCAMISERIA I CORBATERIA Tot sobressurt per la seva distinció, qualitat i
conveniència.**Secció especial de CONFECCIONS per a Senyora**

Hotel MODERN de JOAQUIM JOVER

COMPLETAMENT REFORMAT

Calefacció Central - Servei a la Carta - Espaioses habitacions amb aigua corrent

Carrer de l'Hospital, núms. de 5 a 11

Telèf. n.º 15.922

BARCELONA

L'Automovilista intel·ligent

DIU:

L'únic remei per a conservar nets els Metalls
dels cotxes sols sobté usant**Cotó "DILMER"****Rapidament i sense cansanci.**Representants EXCLUSIUS per Catalunya i Balears: CASAS GERMANS Societat Limitada
Villarroell, 195 Telèfon 74100 BARCELONA